

รูปแบบการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ

โรงเรียนบ้านแม่สา ตำบลแม่สา อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

Morality of 12 Basic Values Promoting Model of Mae Sa School, Mae Rim, Chiang Mai.

ยุรธร จีนา^{1*} และรมิตา จีนา²

¹ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่

² กลุ่มงานควบคุมโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ โรงเรียนบ้านแม่สา ตำบลแม่สา อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้รับผิดชอบด้านจริยธรรม และพระวิทยากรอบรมคุณธรรมจากวัดสว่างบรรเทิง วิธีดำเนินการวิจัย ได้แก่ การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นำเสนอผลการวิจัยโดยใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนบ้านแม่สา มีรูปแบบการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ โดยเริ่มจากการรับทราบนโยบายจากรัฐบาล นำมาประชุมวางแผนดำเนินงานของโรงเรียน การสอดแทรกผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนแก่นักเรียนทุกรายวิชา การบูรณาการผ่านกิจกรรมของโรงเรียน โดยมีความโดดเด่นในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือขับเคลื่อนค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการกับ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สา, วัดสว่างบรรเทิง, ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อ.แมริม ตลอดจนหน่วยงานราชการที่อยู่ภายในตำบลแม่สา การสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จนเป็นตัวอย่างสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นต้นแบบการส่งเสริมค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ

คำสำคัญ : รูปแบบการส่งเสริม, ค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ, โรงเรียนบ้านแม่สา

Abstract

This research is qualitative research was to study Morality of Morality of 12 values Promoting Model of Mae Sa School , Mae Rim, Chiang Mai . Population used in research are School administrators, School board, teacher of moral training and monk of wat sawangbunternrg Research methods include document study. Structured interview Participatory observation And no part Bring the information that has been analyzed. To meet the objectives Present the results using descriptive analysis. The research result revealed as follows.

Mae Sa School Mae Rim, Chiang Mai has the Morality of Morality of 12 values Promoting Model Start by acknowledging government policies. Bring the planning meeting of the school. Inclusion through instructional activities for all students. Integration through school activities. It is unique in creating a collaborative network of Morality of 12 values with Mae Sa Sub district Administrative Organization, wat sawangbunternng, Sufficiency Economy Philosophy Learning Center, Mae Rim and Government agencies in Mae Sa district Encourage students to continue participating in community activities. And to monitor performance evaluation to improve efficiency. It is an example of a basic education institution that promotes Morality of 12 values

Keywords : Promoting Model , Morality of 12 values , Mae Sa School

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน Yurathorn_27@hotmail.com โทร. 0 53921 444 ต่อ 2423

1. บทนำ

สถานการณ์ปัญหาของประเทศไทยปัจจุบัน ประสบปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ตลอดจนพฤติกรรมความไม่โปร่งใสของหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ในสังคม ได้ก่อให้เกิดผลกระทบและขยายวงกว้างมากขึ้นเรื่อย ๆ จนกลายเป็นวัฒนธรรมคอร์รัปชัน [1] และมีแนวโน้มจะรุนแรงสร้างความสูญเสียมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) [2] ที่มุ่งให้การศึกษาเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ ให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และมีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะความเป็นพลเมืองไทย และทักษะในการดำเนินชีวิตโดยมีคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เช่นเดียวกับ สถาบันพัฒนาครู[3] ที่ให้ทัศนะว่า การจัดให้มีการศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมอย่างบูรณาการระหว่าง ปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคม เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน เพื่อพัฒนาให้คนไทยเป็น “คนเก่ง คนดี และมีความสุข” โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาคนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ตรงตามความต้องการทั้งในด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์ เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกัน ให้เกิดความสงบสุขร่มเย็น แต่จากสภาพของเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน สังคมไทยเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง กระแสโลกาภิวัตน์ ข้อมูลข่าวสาร ความเจริญด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการติดต่อสื่อสาร ทำให้สังคมไทยไม่หยุดนิ่ง แปรเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา มีผลทำให้ค่านิยมของคนในสังคมแปรเปลี่ยนไปในทางวัตถุนิยมมากขึ้น คนไทยมีค่านิยมในการแข่งขัน แข่งแย่งชิงดี เปลี่ยนจากสภาพสังคมที่เรียบง่ายมีความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจกัน เอื้ออาทรกลายเป็นสังคมที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แก่งแย่งชิงดี ไร้น้ำใจ และส่งผลให้เกิดความเสื่อมถอยด้านคุณธรรม จริยธรรมตามมา เป็นปัญหาสังคม ทั้งปัญหาความยากจน ปัญหาครอบครัว ความแตกแยกทางความคิด ปัญหาการเมือง ปัญหาด้านเศรษฐกิจ อาชญากรรม ดังที่ปรากฏตามสื่อมวลชนต่าง ๆ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรีบปลูกฝังแนวความคิด ทศนคติ ค่านิยม รวมทั้งพฤติกรรมเชิงจริยธรรมให้เกิดขึ้นแก่คนในสังคมไทย

ด้วยเหตุนี้ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และรัฐบาลชุดปัจจุบันโดย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้ตระหนักถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา และเห็นถึงความสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมพื้นฐาน ให้แก่เยาวชนไทย จึงได้กำหนดให้มีแนวคิดการสร้างค่านิยมหลักของคนไทย เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง โดยต้องสร้างคนในชาติให้มีค่านิยมไทย 12 ประการ ได้แก่ 1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน 3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ 4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม 5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทย 6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ 7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย 8. มีระเบียบ วินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่ 9. มีสติ รู้ตัว รู้คิด รู้ทำ 10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ และ 12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมค่านิยมหลัก 12 ประการ พบว่า การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมพื้นฐาน ของแต่ละโรงเรียนหรือสถานศึกษา ยังไม่สอดคล้องกันและกัน เป็นการดำเนินงานแบบแยกส่วนกัน สอดคล้องกับ สุรางค์ ไคว้ตระกูล [4] ซึ่งกล่าวว่า การดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนยังมีปัญหาและไม่ได้ผลเท่าที่ควร สภาพการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมที่ผ่านมาของแต่ละสถานศึกษามีลักษณะต่างคนต่างทำ ขาดการประสานสัมพันธ์กัน ส่งผลให้นักเรียนมีปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมมากที่สุด ถึงแม้ว่าครูผู้สอนจะคอยตักเตือนอยู่เสมอแต่นักเรียนก็ยังแสดงพฤติกรรมดังกล่าวอีก ซึ่งปัญหาการสอนจริยธรรม คุณธรรมและค่านิยมพื้นฐานในโรงเรียนอาจแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ ปัญหาเกี่ยวกับหลักการสอนวิธีสอน ปัญหาเกี่ยวกับความรู้ด้านเนื้อหาของจริยธรรมคุณธรรมและค่านิยมพื้นฐาน การวัดประเมินผล และบุคลิกภาพของครู สอดคล้องกับ สาโรช บัวศรี [5] ให้ทัศนะว่าการสอนคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมพื้นฐานนั้น คงต้องสอดแทรกเข้าไปในทุกวิชาต่าง ๆ ที่เรียนอยู่เป็นประจำวันประการหนึ่ง และสถานศึกษาจัดโครงการสอนจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยมพื้นฐานเป็นพิเศษอีกประการหนึ่ง กล่าวคือต้องทำทั้งสองประการ จึงจะได้ผลดีโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีผลการศึกษาของ ศุจิรัตน์ ภูพานิ และคณะ [6] ซึ่งศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอโคกศรีสุพรรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า การปฏิบัติตามค่านิยมหลักพื้นฐาน 12 ประการของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และด้านความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนมีความคิดเห็นในการปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการของนักเรียน มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประเภทของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

โรงเรียนบ้านแม่สา ตำบลแม่สา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ปัจจุบันเปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียน 229 คน ครู 17 คน ชาย 4 คน หญิง 13 คน ครูพี่เลี้ยง 2 คน นักการภารโรง 1 คน ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนต้นแบบ BBL, โรงเรียนแกนนำใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2551, โรงเรียนทดลองใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์แบบเปิดชั้นเรียน (Open approach), โรงเรียนในฝันรุ่นที่ 3, โรงเรียนในโครงการลดรอยเท้าทางนิเวศน์

ในด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมพื้นฐานนั้น โรงเรียนบ้านแม่สาจัดให้มีกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา วันสำคัญของราชการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การเรียนธรรมศึกษาชั้นตรี โท เอก การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ในรายวิชาที่สอน การอบรมค่ายคุณธรรม จริยธรรม ค่ายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และดำเนินโครงการส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการให้แก่นักเรียน ตามนโยบายของรัฐบาล

จากที่กล่าวมา คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา รูปแบบในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการให้แก่นักเรียน ตลอดถึงศึกษาผลการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่สา อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นต้นแบบแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม 12 ประการ ให้แก่โรงเรียนที่มีความสนใจนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ สนองนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ร่วมพัฒนาให้นักเรียน เยาวชนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์ เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพของประเทศชาติและสังคมไทยอย่างยั่งยืนสืบต่อไป

บททวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดค่านิยมหลัก 12 ประการ

วีรวิท คงศักดิ์ [7] (2557 : ออนไลน์) <http://moralcenter.or.th2014article> (สืบค้น 22 พฤษภาคม 2558) ได้กล่าวว่า ค่านิยม 12 ประการ เป็นแนวความคิดที่มุ่งหวังให้ประเทศมีความสงบสุข โดยปรารถนาให้คนไทยมีค่านิยมพื้นฐาน ซึ่ง เกิดขึ้นในรายการ “คืนความสุขให้คนในชาติ” ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) สัปดาห์ที่ 7 เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2557 พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้า คสช. ได้กล่าวว่า “น่าจะกำหนด “ค่านิยมหลักของคนไทย” ขึ้น เพื่อสร้างประเทศไทยให้เข้มแข็ง” ซึ่งได้รวบรวมไว้ 12 ประการ ดังนี้

1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติในปัจจุบัน
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษา เล่าเรียน ทางตรงและทางอ้อม
5. รักชาติวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
7. เข้าใจ เรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
8. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่
9. มีสติ รู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เจ้าอยู่หัว รู้จักดอดองไม้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่าย จำหน่าย ขยายกิจการ เมื่อมีความพร้อม โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี

11. มีความเข้มแข็ง ทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาป ตามหลักของศาสนา

12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และต่อชาติ มากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

“ค่านิยมหลัก” (Core Values) เป็นแนวความคิดทางวิชาการในการสร้างพลังให้กับคนในองค์กรด้วยการปลูกฝัง “ความเชื่อ” (Belief) ในคุณธรรมความดี เพื่อที่จะผลักดันให้การทำงานสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ขององค์กร ซึ่งเหมาะสมกับองค์กรขนาดใหญ่และหลากหลายวัฒนธรรมดั่งนั้น การเสนอ “ค่านิยมหลัก” นี้ นับว่าเป็นความคิดที่ดีในการหลอมรวมจิตใจของคนไทยไปสู่วิสัยทัศน์ของประเทศที่ คสช.กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ฉบับที่ 11 ว่า “สังคมจะต้องอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” ซึ่งจะเป็นหลักประกันความสำเร็จ ของประเทศใน ยุทธศาสตร์ 9 ประการที่ คสช.ได้เสนอในโอกาสเดียวกันด้วย นอกจากนี้ ยังเป็นการเตรียมการเพื่อเข้าประชาคมอาเซียนด้วย ทั้งนี้ เพราะในปณิญาอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรมได้กำหนดให้มี การสร้าง “ค่านิยมร่วมอาเซียน” แต่ขณะนี้ประเทศไทยยังไม่มี “ค่านิยมของคนไทย” เนื่องจากที่ผ่านมาไม่มีรัฐบาลใด คิดจะทำ จึงส่งผลให้ไทยไม่มีข้อเสนอในด้านความเอกลักษณ์ของคนไทยที่จะไป หลอมรวมกับประเทศอื่นๆได้เลย การที่นักวิชาการแนะนำให้นำ “ค่านิยม” มาปลูกฝังสั่งสอนให้คนในสังคมประพฤติตนอยู่ในกรอบของคุณธรรมความดี อันจะนำมาซึ่งความสงบสุขและสามารถพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้าขึ้นนั้น เพราะค่านิยมมีลักษณะเด่น 3 ประการ คือ

ประการแรก ค่านิยมเป็นสิ่งที่ยึดถือ ยึดมั่นอย่างยั่งยืนในการปฏิบัติที่นำมาซึ่งพฤติกรรมอันดีงามของคนในสังคม

ประการที่สอง ค่านิยมเป็น “ความเชื่อ” จึงทำให้ยอมรับและนำไปสู่การปฏิบัติด้วยความเต็มใจ

ประการที่สาม ค่านิยมมีลักษณะเปรียบเทียบที่ชัดเจนในลักษณะขาวกับดำ เช่น ความซื่อสัตย์กับความเกี้ยวกร้าน ความซื่อสัตย์กับความไม่ซื่อสัตย์ ความพอเพียงกับความฟุ้งเฟ้อ เป็นต้น

คำว่า “ค่านิยม” นี้บางตำราเรียก “คุณค่า” ซึ่งมาจากคำภาษาอังกฤษว่า “Value” เหมือนกัน ถ้าจะเปรียบ “ค่านิยม” เป็นวัตถุดิบที่นำไปผลิตลักษณะนิสัยของคนในสังคม ผลผลิตที่ออกมา คือ “คุณค่า” ที่เกิดเป็นความประพฤติที่ดีงาม ของคนในสังคม หรือเป็นสังคมที่มีคุณค่านั้นเอง

แนวคิดการมีส่วนร่วม และบทบาทของชุมชน บ้าน วัด โรงเรียน (บวร)

ภูวนัฐสุร์ หนูมาก [8] กล่าวว่า บวรชน มีที่มาจากคำว่า บวร (บ้าน วัด โรงเรียน) คำว่า บวร ตามพจนานุกรมคำนี้หมายถึง ประเสริฐ ล้ำเลิศ นอกจากนี้ยังเป็นคำราชาศัพท์ที่ใช้อยู่ในราชสำนักด้วยเช่นกัน คำว่า บวร เกิดจากการอักษรสามตัวมาเรียงต่อกันจนเกิดเป็นคำที่มีความหมายตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระองค์ทรงมองคำนี้ด้วยความลึกซึ้งและละเอียดอ่อน ยิ่งไปกว่านั้นยังทรงใช้อธิบายลักษณะโครงสร้างและความสัมพันธ์ทางสังคมไทยในมุมกว้างอย่างครอบคลุม คำว่า บวร อักษรสามตัวนี้มีความหมายในตัวของมันเอง เป็นความหมายที่ผูกพันและคุ้นเคยตลอดมา เริ่มจาก

บ. ไปไม้ แทนคำว่า บ้าน ซึ่งบ้านก็คือ ที่พักอาศัยหรือครอบครัวก็ได้ บ้านให้ความรัก ความอบอุ่นผูกพัน แม้จะเป็นหน่วยหรือสถาบันที่เล็กที่สุดในโครงสร้างสังคม แต่เป็นฟันเฟืองที่มีความหมายและสำคัญที่สุด

ว.แหวน แทนคำว่า วัด เปรียบเสมือนศูนย์กลางจิตใจของคนไทยมาแต่ครั้งอดีตเป็นสถาบันที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ อบรมสั่งสอนคนในชุมชนรอบ ๆ วัดให้ประพฤติถูกทำนองคลองธรรม วัดนอกจากจะเป็นสถาบันที่ประกอบศาสนกิจของพระสงฆ์แล้ว สำหรับชาวบ้านยังเป็นสถานที่ให้คนในชุมชนพบปะกัน ใครเดือดร้อนใจก็มาปรึกษากัน กลับจากวัดก็ได้คำสอนดี ๆ กลับไปมาถามาย อย่างที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีเสรีภาพในการ

นับถือศาสนาซึ่งทุกศาสนา ล้วนแต่สอนให้ทุกคนทำความดี ดังนั้น ว.แหวน จึงมีนัยหมายถึงศาสนาทุกศาสนาในแผ่นดินไทย

ร.เรือ แทนคำว่า โรงเรียน คือสถานที่ให้ความรู้อย่างมีแบบแผน สำหรับเด็กเยาวชน ซึ่งจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต ภาระของโรงเรียนอาจดูหนักบ้างในปัจจุบัน เนื่องจากโรงเรียนต้องดูแลนักเรียนเหมือนดังเป็นลูกหลานของตน นอกจากนี้โรงเรียนจะต้องให้ความรู้ทางวิชาการอย่างเต็มที่เพื่อให้ศิษย์เป็นคนดีของสังคม

การทำให้ บวร ประสานกันอย่างลงตัวไม่ได้เป็นเรื่องยาก หากเพียงแต่ปัจจุบันเรามักลืมมองสังคมไทยในอดีตที่มีความอบอุ่นมีความผูกพันกันระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน เพราะสถานการณ์ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของประชาคมโลก และความก้าวหน้าของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สังคมไทยมีความเจริญทางวัตถุ เศรษฐกิจ ความทันสมัย สะดวก รวดเร็ว แต่ตรงกันข้ามสภาพจิตใจของคนในสังคมกลับตกต่ำลงเรื่อย ๆ ปัญหาสังคมด้านต่าง ๆ จึงเกิดขึ้นและทวีความรุนแรง จนต้องหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาพร้อมกันอย่างเป็นรูปธรรมแนวคิด บวรชน จึงเป็นแนวคิดในการรวมตัวกันของ บ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน ให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมที่สำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านจริยธรรม คุณธรรม ค่านิยมของสังคมไทยในยุคปัจจุบัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง และเป็นการแก้ไขปัญหายั่งยืน

สุญาดา สุนทรศารทูล [9] ได้ศึกษารูปแบบความร่วมมือของบ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน ในการสร้างภูมิคุ้มกันทางวัฒนธรรมแก่เด็กและเยาวชน ในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการสร้างความร่วมมือเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล เป็นการสร้างความร่วมมือที่ใช้ระบบบริหารจัดการที่ดี ควรมีแนวทางไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน ในการเข้าร่วมดำเนินการตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติการ ตามขั้นตอนในการวางแผนตามวัตถุประสงค์ การตรวจสอบ และการดำเนินการควรมุ่งคำนึงถึงรูปแบบ เพื่อให้เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ สำหรับความร่วมมือที่ก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลนั้นควรมีการติดตามและประเมินผลทุกขั้นตอนเพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของชุมชนสังคม

พระครูเกษมสุทธิคุณ [10] ได้ศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธเขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นต่อกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.85) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่ออุปสรรคปัญหาในกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง (2.91) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารโรงเรียนบ้านแม่สา คณะครูโรงเรียนบ้านแม่สา ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม พระวิทยากรอบรมคุณธรรมจาก

วัดสว่างบรรเทิง โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย

2.1 ศึกษาเอกสารการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการของโรงเรียนบ้านแม่สา

2.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารโรงเรียนบ้านแม่สา คณะครูโรงเรียนบ้านแม่สา ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

2.3 แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ศึกษาเอกสารโครงการกิจกรรมของโรงเรียนบ้านแม่สาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักค่านิยม 12 ประการ

3.2 สัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารโรงเรียนบ้านแม่สา คณะครูโรงเรียนบ้านแม่สา ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม พระวิทยากรอบรมคุณธรรมวัดสว่างบรรเทิงเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการของโรงเรียนบ้านแม่สา

3.3 สังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ในการดำเนินกิจกรรมโครงการด้านการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักค่านิยม 12 ประการของโรงเรียนบ้านแม่สา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมมาวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. รูปแบบการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการของนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่สา

โรงเรียนบ้านแม่สา ได้จัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมที่มีความสอดคล้องตามหลักค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการมาโดยตลอด กระทั่งเมื่อรัฐบาลชุดปัจจุบัน มีการกำหนดเป็นนโยบายที่ต้องเร่งขับเคลื่อนอย่างเร่งด่วน คณะผู้บริหารโรงเรียนจึงได้จัดทำเป็นแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน เพื่อให้เกิดการสนองนโยบายที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม พิจารณาตัวชี้วัดค่านิยม 12 ประการ ที่มีความสอดคล้องกับกิจกรรม โครงการของโรงเรียน จากนั้นจึงเริ่มขับเคลื่อนการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 ประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะผู้บริหาร คณะครูโรงเรียนบ้านแม่สา เพื่อวางแผนกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน

1.2 ประชาสัมพันธ์โครงการเสริมสร้างค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ โดยจัดทำป้ายไวน์ลิตติที่บริเวณด้านหน้าของโรงเรียน และประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนได้รับทราบผ่านการเข้าแถวเคารพธงชาติ

1.3 สอดแทรกบูรณาการค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ผ่านการเรียนการสอนในทุกรายวิชา โดยขอความร่วมมือจากคณะครูผู้สอน พระวิทยากร

1.4 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมตามโครงการของโรงเรียนเพื่อให้ความสอดคล้องกับค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ เช่น การส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนธรรมศึกษา เรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ การประยุกต์ใช้ค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการในชีวิตประจำวัน

1.5 ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมสำคัญของวัด ชุมชน หน่วยงานราชการที่อยู่ในตำบลแม่สา เช่น โครงการของศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อ.แม่ริม, โครงการบวรสันติสุข ของวัดสว่างบรรเทิง, โครงการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สา, โครงการโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลแม่สา เป็นต้น

1.6 ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามหลักค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน และ การสอบถามจากผู้ปกครอง

1.7 จัดทำข้อมูล และรายงานผลการดำเนินงานแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตาราง 1 ตัวอย่างกิจกรรม/โครงการที่ส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการของโรงเรียนบ้านแม่สา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ด้านที่	ค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ	กิจกรรม / โครงการ
1	ด้านรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	1. กิจกรรมหน้าเสาธงร่วมร้องเพลงชาติ กิจกรรมวันสำคัญของชาติ 2. การเข้าร่วมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การเข้าค่ายคุณธรรม จริยธรรมการสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัย 3. กิจกรรมวันสำคัญเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์
2	ด้านซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน	1. จัดกิจกรรมส่งเสริมการนำหลักธรรมมาบูรณาการกับชีวิตประจำวัน เน้นความซื่อสัตย์ อดทน ความเสียสละ 2. กิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่โรงเรียน ชุมชน สังคม
3	ด้านกตัญญูพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์	1.การจัดกิจกรรมวันสำคัญที่แสดงถึงความกตัญญูต่อบุคคล เช่น วันไหว้ครู วันแม่ วันพ่อ วันครอบครัว 2. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติและทำกิจกรรมปลูกฝังค่านิยมความกตัญญูในวิถีชีวิต
4	ด้านใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษา เล่าเรียน	1.จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในและนอกห้องเรียน โดยเน้นกิจกรรมการรักการอ่าน การมอบหมายงาน/หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 2. การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ใช้สื่อดีให้เหมาะสม
5	ด้านรักษาวัฒนธรรมประเพณี ไทยอันงดงาม	1.จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น และของชาติไทย เน้นการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เช่น วันเข้าพรรษา วันลอยกระทง และการรักษามรดกภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย
6	ด้านมีศีลธรรม รักษาความสัตย์	1.จัดให้มีการเรียนธรรมศึกษาชั้นตรี โท เอก ณ วัดสว่างบรรเทิง 2. สอดแทรกหลักธรรม การรักษาศีล รักษาสัจจะ การไม่โกหก

		บูรณาการในการเรียนการสอน
7	ด้านเรียนรู้การเป็น ประชาธิปไตย	1.จัดให้มีการเลือกตั้งประธานนักเรียน , หัวหน้าชั้น 2.จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่พลเมืองให้แก่นักเรียน
8	ด้านมีระเบียบวินัย เคารพ กฎหมาย	1. ส่งเสริมการสร้างวินัยตนเองในชีวิตประจำวัน การแต่งกาย การมี มารยาท เคารพกฎหมาย การมีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโส
9	ด้านปฏิบัติตามพระราชดำรัส	1. ศึกษาหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 2. ศึกษาพระบรมราโชวาท พระราชกรณียกิจ และนำมาประยุกต์ใช้
10	ด้านรู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. เข้าค่ายเศรษฐกิจพอเพียง ณ ศูนย์เรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง อำเภอมะแมรีม 2. นำหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไขมาประยุกต์ใช้, รู้จักการเก็บออม
11	ด้านมีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ	1. กิจกรรมกีฬาสี่โรงเรียน, การแข่งกีฬาระหว่างกลุ่มโรงเรียน 2. กิจกรรมเจริญสมาธิภาวนา ค่ายคุณธรรมจริยธรรม
12	ด้านคำนึงถึงผลประโยชน์ของ ส่วนรวม	1. ค่ายเยาวชนจิตอาสา , ค่ายอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2. กิจกรรม 5 ส. กิจกรรมค่ายลูกเสือ เนตรนารี

สรุปผลและอภิปรายผล

โรงเรียนบ้านแม่สา มีรูปแบบการส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ โดยรับทราบนโยบายจากรัฐบาล สร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญเร่งด่วนที่จะขับเคลื่อนค่านิยมอย่างเป็นรูปธรรมตามตัวบ่งชี้ รวมทั้งสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติ สอดแทรกสู่ทุกกลุ่มสาระวิชา เฝ้าติดตามการปฏิบัติตามหลักค่านิยม 12 ประการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนารูปแบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้อง วิรพงษ์ คล้อยดีและคณะ[11] ที่ได้ศึกษากลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ สู่การปฏิบัติในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่า การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ โดยรวมจะใช้กระบวนการ คือ 1. การสร้างความตระหนัก รับรู้ในค่านิยมที่จะปลูกฝัง 2. การขับเคลื่อนการปฏิบัติตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้ค่านิยมหลักของคนไทย 3. การยกย่องสรรเสริญและสร้างแรงจูงใจให้เกิดการปฏิบัติ 4. การปฏิบัติกิจกรรมตามเกณฑ์ของค่านิยมอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง 5. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการพัฒนาค่านิยมหลัก และ 6. การติดตาม ประเมินผล การรายงานผลการขับเคลื่อนค่านิยม 12 ประการ นอกจากนี้การเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านแม่สาเป็นการบูรณาการสอดแทรกค่านิยม 12 ประการในรายวิชาเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา[12] ที่ได้ให้แนวทางการจัดการเรียนรู้ว่าสามารถบูรณาการหรือสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับนักเรียน ปลูกจิตสำนึกให้เป็นคนดี รู้คุณค่าของการทำความดี ดังนั้นครูและบุคลากรการศึกษาจึงต้องตระหนักเห็นความสำคัญของการสร้างค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ นอกจากนี้จุดเด่นสำคัญของรูปแบบการส่งเสริมค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการของโรงเรียนบ้านแม่สา คือการสร้างเครือข่ายในชุมชน ได้แก่ วัดสว่างบรรเทิง องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สา ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อ.แม่ริม และหน่วยงานราชการใน

พื้นที่ตำบลแม่สา ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ โดยมุ่งให้นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ที่กล่าวว่าการศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคม เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองและพึ่งกันเองได้ เป้าหมายของการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาคณาจารย์ทุกคนให้เป็น “คนเก่ง คนดี และมีความสุข” โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาคณาจารย์ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ตรงตามความต้องการทั้งในด้านสุขภาพ ร่างกาย และจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และทักษะ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข โรงเรียนบ้านแม่สาจัดการเรียนการสอนสอดแทรกคุณธรรมค่านิยม 12 ประการ รวมทั้งจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีค่านิยม 12 ประการ โรงเรียนบ้านแม่สา ตำบลแม่สา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จึงเป็นตัวอย่างสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นต้นแบบที่ดี (good practice) ของการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการในโรงเรียน ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาอื่น ๆ ได้ โดยปัจจุบันมีการศึกษาเรื่องการสร้างคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมากขึ้น แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้นักเรียน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ กิตติพงษ์ คำกรฤชา [13] ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม พบว่า การดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของครู และนักเรียน จำแนกขนาดของโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ เทียงสุข [14] ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามการรับรู้ของนักเรียน ผู้ปกครอง ครูและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามการรับรู้ของนักเรียน ผู้ปกครอง ครูและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน

สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป คณะผู้วิจัยเห็นควรให้มีการศึกษาการสร้างรูปแบบกิจกรรมที่สามารถพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการเพิ่มเติมนอกเหนือจากการสอดแทรกในการเรียนการสอน หรือบูรณาการในโครงการของโรงเรียน และควรมีการวิจัยรูปแบบการขับเคลื่อนค่านิยม 12 ประการในสถานศึกษาสังกัดอื่น เช่น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อจะได้รูปแบบที่มีความแตกต่างและเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษไทยมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน ในการส่งเสริมคุณธรรมค่านิยม 12 ประการ : กรณีศึกษาโครงการบรรณานุกรม อองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่” ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนงานวิจัย จากงบประมาณแผ่นดิน ประจำปี 2560 ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ที่อนุมัติงบประมาณในการทำวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณผู้บริหารคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน พระวิทยากร โรงเรียนบ้านแม่สา ตลอดถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ทำให้ผลการศึกษาในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ อันจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมนักเรียนเยาวชนให้มีคุณภาพ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข มีความรู้ควบคู่คุณธรรม เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติสืบไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] ศูนย์คุณธรรม, 2560, “ผลสำรวจสถานการณ์คุณธรรมในสังคมไทย,” www.Moralcenter.or.th. [1 พฤษภาคม 2560].
- [2] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, “แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579,” www.moe.go.th/moe/th. [1 พฤษภาคม 2560].
- [3] สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา, 2550, “ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์”, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด, 116-117.
- [4] สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2550, “จิตวิทยาการศึกษา”, พิมพ์ครั้งที่ 7, กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 386.
- [5] สาโรช บัวศรี, 2549, “สังคมและวัฒนธรรม ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี”, พิมพ์ครั้งที่ 8, กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 58.
- [6] ศุภจิรต์ ภูพานี และรชฎ สุวรรณภู, 2559, “การปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอโคกศรีสุพรรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1”, การประชุมวิชาการระดับชาติ ครุศาสตร์ ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, 167-176.
- [7] วีรวิท คงศักดิ์, 2557, “ค่านิยม 12 ประการ” www.moralcenter.or.th. [22 พฤษภาคม 2560].
- [8] ภูวนัฐสรณ์ หนูมาก, 2549, “กระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ”.วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและนโยบายการสวัสดิการสังคม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [9] สุธาดา สุนทรศารทูล, 2552, รูปแบบความร่วมมือของบ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน ในการสร้างภูมิคุ้มกันทางวัฒนธรรมแก่เด็กและเยาวชน ในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- [10] พระครูเกษมสุขุทธิคุณ , 2553, กระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- [11] วีรพงษ์ คล้อยดี และคณะ, 2558, “กลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ สู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, วารสารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 มกราคม-เมษายน 2558, 58-67.
- [12] สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554, “มาตรฐานการศึกษาชาติ”, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย,
- [13] กิตติพงษ์ คำกรฤชา, 2554. “การดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนในอำเภอหาดูพนม จังหวัดนครพนม”, การศึกษาค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต นครพนม มหาวิทยาลัยนครพนม.

- [14] วราภรณ์ เทียงสุข, 2552, “การปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามการรับรู้ของนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.